



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An quando in aliquo Iubilæo non conceditur facultas absolvendi à reservatis, sed tantum requiritur pro consequenda Indulgentia, ut quis confiteatur, & visitet certas Ecclesias, possit adhuc à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sup. hoc
sup. in Ref.
60. §. vi. le-
ge doctri-
nam eius
Poteft.

Sup. hoc in
Ref. præte-
rica, in
principio &
in fine.

aliis *vbi supra*, n. 50. & §. 1. supradictam doctrinam esse veram, etiam si Confessarius commutauerit talia vota, non præscribendo opera subrogata, sed ea à se, vel ab alio postea transacto Iubilæo præscribenda remittens. Et ratio est clara, quia verè, & legitime est commutatio dictorum votorum iam erat facta. Secus dicendum est de votis oblitis; nam transacto Iubilæo, non obtento à pœnitente, minime possunt commutari, licet talia vota specialia eo tempore sint legitime commutata, quia cum ea non sint verè sublata, & pœnitens per consequentem Iubilæi privilegium non obtinuerit, sequitur omnino non posse à Confessariis auferri, quia commutarent illa vota sine iurisdictione, & potestate delegata.

RESOL. LXIV.

Conuenienter superiori questionem istam adiungimus: An qui voti commutationem accepit virtute alicuius Iubilæi, peccet postea moraliter, si voluntarie omittat onera Iubilæi, & illud non consequatur?

Idem dicendum est de illo, qui obtinisset absolutionem à reservatis, & censuris, & postea omitteret opera præscripta in Iubilæo. Ex p. 1. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 11. aliis 13.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
in to. 8. tr. 4.
Ref. 78 §.
Quinto, post
medium.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet P. Emmanuël Rodriguez in *summa*, tom. 4. c. 188. num. 10. P. Suarez de *Relig.* tom. 2. l. 6. cap. 16. num. 11. & Filluc. in *q. moral.* tom. 2. tr. 26. c. 10. num. 301. siue contra pactum implicitum, & iustum; siue contra obligationem relictam ex voto, & inclusam in tali commutatione, seu dispensatione: nam dispensatio, vel commutatio semper intelligitur data sub onere faciendi quod in se est, ex parte pœnitentis ad gratiam consequendam.

2. Igitur cum contra pactum implicitum, & alioqui iustum delinquit in re graui, consequenter peccabit mortaliter. Et hanc esse præsumptam Pontificis intentionem, talem facultatem concedentis, dicendum videtur.

3. Altera opinio, cui tanquam probabiliori adhæreo, negat peccare mortaliter, quia pœnitens nil promittit, nec obligationem vllam Confessarius imposuit, nec etiam de talis Pontificis intentione constat, & ille, si vellet, posset hanc suam voluntatem explicare. Ideo non debemus præceptum imponere absque virgenti fundamento. Ita Sanchez in *summa*, tom. 1. l. 4. c. 5. n. 54. & præter DD. quos ipse citat, docet hanc sententiam Martinus Bonacina tr. de *Sacr. disp.* 5. quæst. 7. punct. 5. num. 18.

4. Ad argumentum contrariæ sententiæ, negandum est ex natura rei includi id pactum in ea actione, neque illud propositum transire in pactum, vel computari pœnitentiæ acceptatæ; & de Pontificis intentione dictum est supra, non constare.

5. Vnde supradicta sententia applicanda est etiam in casu, quo aliquis obtinisset absolutionem à peccatis reservatis, & censuris, & postea omitteret opera præscripta in Iubilæo, neque illud acciperet, puto enim contra Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 3. l. 1. sect. 4. n. 5. & alios, talem non peccare mortaliter postea omittendo Iubilæum. Ita Henriquez in *summa* l. 6. de pœn. cap. 16. n. 6. & Bonac. *vbi supra*.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
sup. in Ref.
61. §. vi.

RESOL. LXV.

An qui tempore Iubilæi absolutus fuit à reservatis, & obtinuit commutationem votorum, si ex culpa sua voluntarie non lucretur Iubilæum, peccet mortaliter? Et docetur, quod est Regula generalis, quod quando est

dubium, an pro aliqua re sit præceptum, impostum, tunc indicandum sit non dari tale præceptum. Ex p. 1. tr. 12. Ref. 42.

§. 1. **R**espondeo negatiuè cum Portel in *dubio Reg. v. Indulgentia pro Iubilæo*, num. 20. vbi sic ait. Non peccat mortaliter ille, qui Iubilæum lucratur intendens, eaque de causa obtinuit absolutionem à censuris & reservatis, & votorum commutationem, & postea retrocedens Iubilæum non lucratur, si dolus defuit, & id verius puto, nam talis retrocedens, & non lucrans, nihil promittit, nec Confessarius illi aliquam obligationem imposuit, neque constat de tali Pontificis intentione, si enim tale Papa intenderet, id facile posset explicare, vt sit aliquando in aliis concessionibus Pontificis. Est enim regula generalis, quod quando est dubium, an pro aliqua re sit præceptum impostum, tunc indicandum est non dari tale præceptum, idque in fauorem libertatis in eo dubio possidentis. Ita ille, & ego alibi cum multis Doctoribus.

RESOL. LXVI.

An quando in aliquo Iubilæo non conceditur facultas absoluedi à reservatis, sed tantum requiritur pro consequenda Indulgentia, vt quis confiteatur, & visitet ecclesias, possit adhuc à reservatis absolui?

Et an quando in Bulla, vel Iubilæo, aut aliquo alio indultu conceditur facultas absoluedi ab omnibus excommunicatis, vigore talis indulti possit fieri absolutio à censuris reservatis? Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 6. aliis 4.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Magister Texeda tom. 2. lib. 3. tract. 3. num. 113. vbi sic ait: Sed quid dicendum est quando in aliquo Iubilæo non conceditur facultas absoluedi à reservatis, sed tantum exigitur ad indulgentiam lucrandam, quod pœnitentes confiteantur peccata sua, & communicent cum certis precibus effundendis in tali Ecclesia, an ille qui ligatus est à Censura reservata, & non potest ad superiorem iterum facere, possit nihilominus ab inferiori Confessario ratione Iubilæi lucrandi absolui? Dico tamen pœnitentem eo casu posse suo proprio Confessario confiteri, qui eum potest absolue non solum à peccatis confessis, sed etiam ab excommunicatione reservata; tunc enim pœnitens, manet absolutus à peccatis confessis per se, & directè, ita vt nunquam ea iterum confiteri teneatur ex vi alicuius præcepti, ab excommunicatione autem reservata quasi materialiter, & per accidens, non vero simpliciter, & ideo tempore congruo teneatur à Iudice superiori absolutionem ab excommunicatione reservata petere, quia Confessor ille inferior solum absoluit in quantum potuit, prope exigebatur, & necessarium erat ad consequendam indulgentiam; ne pœnitens aliàs bene dispositus, desiderio consequendi indulgentiam illam, inculpabiliter priuaretur. Ita ille.

2. Qui postea numero 120. quærit an quando in Bulla, vel Iubilæo, vel aliquo indulto conceditur facultas absoluedi ab omnibus casibus reservatis vigore talis indulti possit fieri absolutio à censuris reservatis? Circa quam difficultatem Suarez tom. 4. par. 3. disp. 28. sect. 3. numero 15. agens de quodam motu proprio à Clemente VIII. edito, in quo abhulit ab omnibus Prælatibus regularium facultatem referuandi peccata pro suis subditis, nisi cum consensu Capituli; asserit nihilominus, eo motu proprio non obstantibus posse Prælatos excommunicationes sibi referuare, vnde colligitur ex huius Auctoris sententia, nonne casuum referuatorum quantum ad absolutionem

Sacramentorum. Ex part. 10. tract. 11. & Misc. 1. Refol. 34.

privilegiatam Censuras non comprehendi: adeo si in-
soluto concedatur facultas absolventes a
causibus referuatis, si alias sint excommunicatione refer-
uata innodati, virtute talis indulti absolui nequeunt
per se, & directè.

3. Nihilominus dicendum est quantum ad præ-
sens punctum, nomine casuum referuatorum in Pon-
tificum Decretis, aut sacræ Congregationis latis com-
prehendi Censuras referuatas; & ideo quoties in ali-
quo privilegio in fauorem penitentis concessio, con-
ceditur facultas absolventi a referuatis, penitens qui
habet referuatam aliquam Censuram, vigore talis
privilegij potest ab illa absolui directè, & per se, quia
quævis sub nomine casus referuati, non compre-
henduntur Censuræ, cum casus referuatus sit pecca-
tum, Censura vero sit pœna, tamen secundum com-
munem vsum loquendi sacrorum Canonum, & Con-
ciliorum nomine casus referuati intelligitur censura,
vt expressè habetur in Extrauagant. *Et si Dominici*,
vbi dicitur ideo casus à Pontifice referuari, ne fideles
ob veniæ facilitatem sumant ansam peccandi; at ista
ratio æqualiter militat in censuris, præcipuè in ex-
communicatione, ac in culpis. Confirmari istud po-
test, quia vbi est eadem ratio, debet esse eadem iuris
dispositio, præcipuè hoc est verissimum, quia qui ha-
bet casus referuatos, & simul est excommunicatus non
potest ab illis absolui, nisi prius absoluat ab excom-
municatione, & ideo dicendum est mentem Pontificis
concedentis facultatem absolventi a referuatis virtute
talis indulti esse vt possit Confessor absoluerè à cen-
suris, quia excommunicatio præcipuè cum sit tam grauis
censura, impedit absolutionem à peccatis: & ideo præ-
sumendum est in eo casu intentionem Pontificis privi-
legium promulgantis, esse, vt extendatur ad censuras
illis casibus annexas. Et hæc omnia docet Texeda
vbi supra.

RESOL. LXVII.

An in Iubilæo sufficiat opinio probabilis ad lucrandam
Indulgentiam? Ex part. 5. tr. 12. Ref. 32.

67. Hic casus est valde notandus, nam circa opera
& materiam Iubilæi adfunt hinc inde multæ
DD. opiniones, ideo quaritur, an si aliquis tempore
Iubilæi sequatur aliquam opinionem probabilem, cir-
ca illud lucratur Indulgentiam? & negatiuam senten-
tiam docet Bartholomæus à S. Fausto in tr. de Iubilæo,
lib. 4. 64. vbi sic asserit. In materia Indulgentiarum
non tenet opinio probabilis ad lucrandam Indulgen-
tiam, si oppositum sit verum, quia non præstat opus
prescriptum ad acquirendum Indulgentiam. Ita ille.
Vnde si aliquis, v. g. in prima hebdomada ieiunauit,
Ecclesiasticas adiit, elemosinas dedit, & in secunda con-
fessus est, & Eucharistiam sumpsit, sufficit secundum
aliquos ad lucrandum Iubilæum; sed hæc opinio licet
sit probabilis, tamen à parte rei si esset falsa, remaneret
quidem talis absolutus à referuatis; quia, vt alibi di-
ctum est, opinio probabilis confert iurisdictionem,
non tamen lucratur Indulgentiam Iubilæi; & sic
etiam dicendum erit in similibus casibus, quod, vt dixi,
est valde notandum. Vide etiam Bossium de Iubilæo,
lib. 4. cap. 3. n. 5.

RESOL. LXVIII.

An si quis tempore Iubilæi sequatur circa illud opinionem
probabilem, lucratur Indulgentias?
Iam deducitur circa iurisdictionem in administratione
Tom. IV.

§. 1. Questio est satis practicabilis, & ego ad il-
lam olim cum Fausto, Bonacina, & aliis, ne-
gatiuè respondi, quibus nunc addo ex Prædicatorum
Familia Magistrum Leonardum in *Thezaur. Sacratif-
simi Rosarij*, cap. 9. folio 61. vbi sic ait; aliqui docent,
quod quando conceditur Indulgentia hoc vel illud in
aliqua Ecclesia facienti, si confessus fuerit, & com-
municauerit; is, qui fuit confessus, & communicauit
quatuor diebus ante, & non habet mortalem culpam,
possit lucrari illam Indulgentiam. Quod approbat
Laurentius Hertel, verb. *Indulgentia*, num. 5. Verum
securius est in Bulla facienda præscribitur fortassis
enim tunc ipsa confessio est pars operis ad Indulgen-
tiam requisiti. Ea propter quamplurimi Doctores cen-
sent confessionem necessariam esse præmittendam, & in
vniuersum omnes hoc consulant. In hac enim materia
non oportet imitari opinionibus probabilibus, sed secu-
rioribus; cum ipsa opinionum probabilitas hic nihil
conferat. Ita ille.

2. Sed his non obstantibus, me citato, affirmatiuè
sententiæ adhaeret Leandrus de Sacram. tom. 1. tract. 5.
disp. 14. q. 164. qui testatur ita sentire multos Doctos
modernos, & inter illos ex sua Religione Patrem
Franciscum de sancto Iuliano. Probatur primò, quia
cum circa materiam, & opera Iubilæi, adfunt hinc in-
de variæ, & permultæ Doctorem (quas sequuntur lu-
crantes) opiniones; vix essent, qui Indulgentiam ob-
tinerent. Secundò, quia si opinio probabilis est suf-
ficiens ad hoc, vt censetur tribuere Papa Iurisdic-
tionem Sacerdoti, vt à referuatis absoluat Penitentem;
cur eadem opinio probabilis non erit etiam sufficiens,
ad hoc, vt credatur, Pontificem de facto Indulgentiam
Iubilæi concedere illi, qui secundum dictam opinio-
nem opera Iubilæi exequitur? Hoc enim de Benigni-
tate Sedis Apostolicæ certo credendum videtur.

3. Hanc etiam sententiæ nouissimè etiam, me ci-
tato, tenet doctus P. Martinus de San Ioseph, in
los auisos de Confessores, tom. 1. lib. 2. de Indulgentiis, tr. 12.
num. 12. vbi sic ait: [Es de auertir, que quando ay opi-
niones encontradas, sobre si se gana, ò no el Iubilæo
con tales, ò tales diligencias, ò en tal tiempo. Le gan-
nan todos los, que figuen opinion probable; porque
se deue presumir assi de la piadosa intencion del Ponti-
fice, que la estiendo à opiniones probables. Esto deu-
uen llevar los que tienen, que en materia de Sacramen-
tos, quando se trata de jurisdiccion, se puede seguir opi-
nion probable, por que es visto darla su Sentidad. Vt
Suarez, in 3. part. tom. 4. disp. 32. sect. 5. Sanchez, de
Matrim. lib. 3. disp. 20. n. 4. & disp. 22. quest. ult. num. ult.
Henriquez lib. 5. de Penitent. c. 14. num. 3. & 4. Lessius
lib. 2. de Instit. cap. 29. dub. 8. n. 68. Si es visto dar su au-
toridad en lo vno, lo mismo se deue dezir en la mate-
ria de ganar Indulgentias] *Quia argumentum de simili-
bus ad similia valet, & est fortissimum.* Glossa in leg. 3.
ff. de Offic. eius cui mandata est, & Glossa penult. in leg. 1.
Cod. de Interdictis, & §. Si uxorem, & ibi Glossa Instit.
de nupt. Y la razon es, que; De similibus simile est iudi-
cium, §. veltè, Instit. mandat, leg. Non possunt, leg. & se-
quenti, ff. de legibus. Farinacius Fragment. Crimin. part. 1.
lit. E. n. 188. De que resulta, que no solamente que-
darà vno absuelto en el Iubilæo de los Casos referua-
dos, sino que ganará las Indulgentias. Ita ille. Et tan-
dem hoc anno 1650. hanc sententiæ etiam docuit ex
nostra Religione, doctus & amicissimus Pater D. Pau-
lus Maria Quarti in tract. de Iubilæo Anni Sancti, c. 2.
punct. 1. post Dubium 6. Vnde ego nunc hanc senten-
tiæ fati probabilè existimo.

Sup. hoc in
Ref. præce-
dit.

Sup. hoc sup
in Ref. 51. &
54. §. Nota
etiam hic
per totum, &
inf. in tr. 5;
Ref. 13. cur-
sum in fine.

Sup. hoc in
tom. 8. tr. 1.
Ref. 2. §. 2. ad
mediu, veris-
Et tadem, &
in Ref. 4. &
in Ref. 5. si-
gnanter in
eius §. Sed,
& in tom. 7.
tr. 1. Ref. 92.
§. Sed si, &
seq. & in tom.
3. tr. 1. Ref. 4.
& in tom. 1.
tr. 5. Ref. 56.
§. 2. inter
principium
& medium,
veris. nam si
aliquæ, &
hic inf. in
tr. 8. ex lata
doctrina
Refol. 59. §.
Añado, à lin.
8. & veris
Yañado.